

Platform Rome-Reformatie pleit voor herstel breuk

Het Platform Rome-Reformatie heeft gisteren in een verklaring het verlangen naar het herstel van de ene katholieke en apostolische kerk uitgesproken. Met deze verklaring willen de deelnemers aan het platform in ons land een impuls geven aan verdere gesprekken en ontmoetingen tussen Rome en Reformatie. Ruim 500 jaar geleden ontstond een breuk in de ene kerk, die tot op vandaag voortduurt. Deze breuk tussen Rome en Reformatie 'mag na ruim 500 jaar niet als vanzelfsprekend beschouwd worden. In het licht van de ene Heer, de ene doop en het ene geloof blijft gescheidenheid fundamenteel in strijd met het belijden van de kerk en prikkelt daarom tot zelfonderzoek. Wij geloven immers 'de ene heilige katholieke apostolische kerk', zo opent de verklaring, die bedoeld is als oproep tot gesprek en bezinning. De deelnemers zien dat God een weg is gegaan door zowel de Rooms-Katholieke Kerk als door de kerken van de Reformatie. Ondanks dit goede blijft de gescheidenheid schuld, stellen de 21 ondertekenaars, onder wie de Theoloog des Vaderlands, dr. C.M.A. van Ekris, dr. A.J. Plaisier, oud-scriba van de Protestantse Kerk, en dr. M. Sarot. 'Een breekpunt uit de tijd van de Reformatie, 'de rechtvaardiging door het geloof', is dat nu niet meer', stellen de betrokken theologen, op grond van een gezamenlijke verklaring uit 1999.

Gemarginaliseerd

Dit brengt hen bij de vraag: 'Is dat wat ons nu nog scheidt werkelijk kerk-scheidend?' Hierbij verwijzen ze naar de huidige situatie: 'Met onze verscheurde kerk leven we in het Westen en in Nederland in een post-christelijke tijd. De kerk is gemarginaliseerd en haar imago brokkelt af. Verworvenheden van gisteren worden de kerk uit handen geslagen en het voortbestaan van veel gemeen-

Dr. Plaisier

Prof. Sarot

ten en parochies is onzeker. Deze tijd kan er echter ook een van loutering zijn. Een tijd waarin een verscheurde kerk haar eenheid mag vinden in Christus. Een tijd waarin een verenigde kerk door de inspiratie van de Geest geroepen wordt om getuige van het evangelie te zijn.' Het gaat de opstellers in hun pleidooi niet om een terugkeer naar Rome, maar om 'een bekering van ons allen tot Christus'. Hun staat een verenigde kerk voor ogen 'waarbinnen veel 'geleefd protestantisme' een plaats krijgt'. 'We kunnen het geloof niet voor onszelf hebben, los van het geloof van de ene kerk.' Het doel van het Platform is om op basis van deze verklaring verder te werken aan het doel van de eenwording van de kerk. De verklaring, die gepubliceerd wordt via de website platformromereformatie.nl, is mede tot stand gekomen in gesprek met een groep theologen van beide 'tradities'. Hun namen staan onder de verklaring.

Kerken staan voor een dure roeping

In 1521 werd Luther in de ban gedaan.

De verklaring van het Platform Rome-Reformatie zoekt tastend, verlangend, naar eenheid tussen de kerk van Rome en de Reformatie. Niet als menselijke constructie, maar als werk van de Heilige Geest. Dat roept allerlei vragen op. Hoe zie je de Reformatie? De Reformatie zette 'op een andere manier' het apostolische getuigenis voort dan de kerk van Rome. En in de Reformatie kwamen 'belangrijke aspecten' van het christelijk geloof tot bloei. Zulke relativerende uitspraken uit de verklaring doen geen recht aan waar het om ging in de Reformatie. Het ging over de oecumene, over de waarheid, de zuivere bediening van het Woord. De reformatoren zochten tot het uiterste ware eenheid door vernieuwde gehoorzaamheid aan Gods Woord. Hér-vorming, geen nieuwe kerk! Maar dat mislukte: Luther werd in de ban gedaan. Het springende punt was en is het genadekarakter van de genade.

Ik denk daarnaast ook aan de positie van de paus en van Maria. Overigens wil de verklaring geen terugkeer naar de kerk van Rome. Maar hoe dan wel, praktisch gezien? Rome zal zichzelf niet opheffen.

Oprecht verlangen

Bij alle vragen klopt deze verklaring toch wel aan de deur van ons hart. Als het over de kerk gaat (ambt, sacrament, liturgie), staan gereformeerde christenen dichter bij Rome dan bij christenen die de zichtbare eenheid van de kerk van geen belang achten en zich tevreden stellen met 'oecumene van het hart'. Ik beschouw de Reformatie als de meest oecumenische beweging in Europa, altijd op zoek naar eenheid in waarheid. Het is bizar dat juist in de kerken van de Reformatie de verdeeldheid niet als zonde wordt gezien, niet eens als een probleem. Dat maakt ons beschaamd en nederig. Bovendien is het genadekarakter van de genade ook binnen de kerken van de Reformatie niet veilig, de geest van Erasmus woedt voort.

Wij doen er goed aan deze verklaring ernstig te overwegen. Wat is nu echt kerkscheidend? Hebben wij Christus voor onszelf? Ik beluister in de verklaring van het Platform Rome-Reformatie een oprecht verlangen naar geestelijke vernieuwing. Zou er door het oordeel heen loutering kunnen ontstaan? Eenheid van de kerk is gegeven in het ene Hoofd van de kerk: Jezus Christus. Deze gave betekent tegelijk een dure roeping.

Ds. J.A.W. Verhoeven,
voorzitter Gereformeerde Bond